

Zápis z 3. jednání Výboru pro udržitelné municipality při RVUR

Datum: 10. února 2015, 13:30 hod.

Místo: Starý tiskový sál, Úřad vlády ČR, nábřeží E. Beneše 4

Přítomni: Zuzana Drhová (Agentura pro sociální začleňování, ÚV/alternace), Yvonna Gailly (Ekologický institut Veronica), Petr Holý (Asociace krajů/alternace), Dan Jiránek (SMO), David Koppitz (MMR), Jiří Krist (NS MAS), František Kubeš (MMR), Pavlína Kulhánková (MPO), Miroslav Kundra (Nadace Partnerství), Jan Mareš (ÚV), Marie Petrová (MŽP), Jan Roneš (MV/alternace), Martin Říha (STUŽ), Alena Šteflová (WHO), Petr Švec (NSZM),

Hosté: Roman Haken (Centrum pro komunitní práci), Tereza Kadlecová (MZe)

Omluveni: Ivo Bělonohý (STMOÚ), Tomáš Hák (COŽP UK), Pavel Nováček (UPOL), Jan Sedláček (SMS)

Neomluven: David Šátek (MF)

Program jednání:

- 1) Kontrola úkolů z minulého zasedání;
- 2) Stručná informace ÚV o činnosti RVUR a systém spolupráce výborů s pracovními skupinami;
- 3) Stručná informace o činnosti pracovních orgánů k tématům municipalit (PS MA21, PS URROÚ, ad.);
- 4) Stručná informace asociací o situaci po komunálních volbách (SMO);
- 5) Informace MMR, MZe, NS MAS a CpKP k tématu komunitně vedeného rozvoje (CLLD);
- 6) Návrh „Ceny RVUR pro udržitelné municipality“;
- 7) Informace o projednání vztahu mezi programem Smart Cities, metodou MA21 a dalšími nástroji UR;
- 8) Informace o projednání možnosti motivace municipalit k UR v rámci fondů EU a jiných zdrojů;
- 9) Různé

PŘÍLOHY:

- 1) Informace o Týdnu udržitelného rozvoje.
- 2) Kritéria MA 21 a Pravidla hodnocení pro rok 2015
- 3) prezentace Jiřího Krista k CLLD
- 4) Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) jakožto nástroj politiky soudržnosti na období 2014-2020 pro místní rozvoj a rozvoj venkovských, městských a příměstských oblastí (průzkumné stanovisko na žádost řeckého předsednictví)
- 5) Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014-2020

K bodu programu č. 1: Kontrola úkolů z minulého zasedání

- 1) Posílit sociální pilíř ve Výboru - požádat o nominaci zástupce MPSV. – MPSV bude požádáno o souhrnné doplnění nominací v rámci revize členství ve všech výborech RVUR připravovaného OUR.
- 2) Zveřejnit harmonogramy hlavních akcí členů Výboru v roce 2015, aby nedocházelo k souběhu akcí či duplicitám. – Úkol trvá.
- 3) Byl schválen zápis z minulého zasedání VpM.

K bodu programu č. 2: Stručná informace ÚV o činnosti RVUR a systém spolupráce výborů s pracovními skupinami

Tajemník výboru **Jan Mareš** informoval členy o tom, že 19. 2. 2015 proběhne zasedání Rady vlády pro udržitelný rozvoj a nastínil obsah jednání. To se bude mj. týkat Aktualizace Strategického rámce udržitelného rozvoje, k němuž směřuje i činnost dalších výborů RVUR, a nastavení vztahů mezi VpM a pracovními skupinami pro MA 21 a udržitelný rozvoj regionů, obcí a území. Připravuje se rovněž aktualizace Statutu a jednacího řádu RVUR.

Dne 22. 1. 2015 byl uspořádán Kulatý stůl o prioritách rozvoje ČR. Ředitelka OUR **Anna Kárníková** se ve dnech 8.-11. 2. 2015 zúčastnila jednání o 17. bodu *Sustainable Development Goals (Means of Implementation)* v OSN, ve svém projevu prezentovala MA 21 jako nástroj dobré praxe v České republice. Dne 2. 6. 2015 se ve spolupráci s MZV uskutečnila konference k 70 letům OSN. Ve stejném týdnu (30. 5. – 5. 6. 2015) proběhne pod záštitou RVUR i Týden udržitelného rozvoje. Tajemník výboru Jan Mareš požádal členy o spolupráci při šíření informovanosti o této akci, viz Příloha č. 1

V přípravě je popularizační web k problematice udržitelného rozvoje, který bude spuštěn v březnu na adrese <http://rvur.vlada.cz/>.

Petr Švec přivítal nové členy výboru **Davidu Koppitze**, ředitele odboru regionální politiky MMR, a **Alenu Šteflou**, ředitelku Kanceláře Světové zdravotnické organizace v Praze.

K bodu programu č. 3: Stručná informace o činnosti pracovních orgánů k tématům municipalit

Marie Petrová informovala o zasedání PS MA 21, které se uskutečnilo dne 4. 2. 2015. PS byla informována o postupu RVUR a spolupráci na tématu udržitelných municipalit. Na programu zasedání byl zejména postupem hodnocení kategorie A v letošním roce, kdy se o nejvyšší kategorii ucházejí Litoměřice. Byl schválen aktualizovaný dokument Kritéria MA21 a Pravidla hodnocení pro rok 2015. (dokument je připojen k zápisu jako příloha č. 2). Resorty v rámci PS MA21 pracují na novém akčním plánu MA 21 pro období 2015-2017, který je

Rada vlády pro udržitelný rozvoj

Výbor pro udržitelné municipality

součástí střednědobého plánu do r. 2020. Akční plán bude schválen na příštím zasedání PS MA 21 dne 3. 6. 2015.

František Kubeš informoval o zasedání PS URROÚ, které se uskutečnilo dne 5. 2. 2015 za účasti zástupců všech krajů, resortů, zastřešujících organizací a dalších partnerů. Členové byli informováni o RVUR, VpM, PS MA 21, Strategii regionálního rozvoje ČR a regionálních akčních plánů, aktualizaci Politiky územního rozvoje ČR, integrovaných nástrojích v programovém období 2014-2020, aktuálním stavu přípravy integrované strategie ITI Brněnské metropolitní oblasti a aktuální stavu přípravy integrovaných strategií komunitně vedeného místního rozvoje na příkladu MAS Posázaví. Další termín zasedání PS je chystán na květen 2015. David Koppitz doplnil, že osobně vnímá deficit zpětné vazby z území a vítá snahu integrovat a systematizovat činnost jednotlivých pracovních orgánů. Pracovní skupina by se podle něj měla scházet častěji než jednou za čtvrt roku.

Pavel Šremer (STUŽ) představil Platformu neziskových organizací udržitelného rozvoje (PUR). Struktura platformy kopíruje tématicky výbory RVUR a snaží se zintenzivnit zapojení neziskových organizací v RVUR a zlepšit vzájemnou informovanost (www.czp.cuni.cz/stuz/pur). Vzniká také pracovní skupina pro participativní přípravu strategií, která by navázala na práci na Metodice přípravy veřejných strategií.

K bodu programu č. 4: Stručná informace asociací o situaci po komunálních volbách (SMO)

Dan Jiránek informoval o situaci ve Svazu měst a obcí ČR, který se připravuje na volební sněm (21. - 22. 5. 2015). Po volbách došlo ke značné obměně, což je dáno zejména generační výměnou a odchodem první generace polistopadových starostů. Dochází rovněž k převolbám v komisích a dalším personálním obměnám. Rozjíždění se krajská setkání ve spolupráci s MMR, MV, Českou poštou a dalšími státními organizacemi a ministerstvy s cílem informovat v území o měnící se legislativě.

K bodu programu č. 5: Informace MMR, MZe, NS MAS a CpKP k tématu komunitně vedeného rozvoje (CLLD)

CLLD je celoevropskou záležitostí, která v návaznosti na evropské zdroje přichází do ČR. **Jiří Krist** představil vazbu metody Leader a CLLD k udržitelnému rozvoji municipalit. MAS dnes zahrnuje více než 95 % obcí, které mohou být začleněny do CLLD, celkem zahrnují území s téměř 6 miliony obyvatel ve 180 MAS. MAS se skládají ze zástupců samosprávy, soukromého a občanského (neziskového) sektoru), přičemž žádný ze sektorů nesmí mít v rozhodovacích orgánech MAS nadpoloviční většinu. Již od roku 2002 dochází k profesionalizaci managementu, vznikají kanceláře MAS, které by v současnosti měly mít zkušenosti a kapacitu administrovat operační programy (80 % jejich kapacity) a vykonávat i další činnosti. V novém programovém období se podařilo více než ztrojnásobit částku pro MAS na skoro 16 mld. Kč. Aplikaci metody Leader se týká 4 operačních programů:

Rada vlády pro udržitelný rozvoj

Výbor pro udržitelné municipality

Integrovaný regionální OP – 10 mld. Kč, Program rozvoje venkova – 3,5 mld. Kč, OP Zaměstnanost – 2 mld. Kč a OP Životní prostředí – 0,5 mld. Kč. Ve spolupráci s MZe probíhá proces standardizace kritérií MAS, profily jednotlivých MAS budou posouzeny na Státním zemědělském a intervenčním fondu, k pololetí by mělo být v území mi. 160-170 certifikovaných MAS. MAS zároveň připravují participativní strategie, které musejí být prodiskutované a schválené v obcích a členské základně, bez nich nelze žádat o peníze z operačních programů. Výstupy MAS mají být inovativní a zejména integrované, což je jejich největší přínos v sektorovém prostředí ČR. Prezentace Jiřího Krista je k zápisu připojena jako Příloha č. 3.

Roman Haken (Centrum pro komunitní práci), který v současné době zastupuje české nevládní organizace v Evropském hospodářském a sociálním výboru (EHSV) představil doporučující Stanovisko EHSV k CLLD jakožto nástroji politiky soudržnosti na období 2014-2020. Text stanoviska je připojen k zápisu jako Příloha č. 4. MAS se vztahují na obce do 25 000 obyvatel, ty pokrývají výše zmíněných 95 % území. Nevztahuje se tedy na 30-40 měst nad 25 000 obyvatel, krajská města a území velkých měst nad 100 000 obyvatel. Ty lze ale rozdělit na menší jednotky obdobně jako je tomu u MAS. CLLD se oproti metodě Leader liší ve dvou aspektech: 1) je uvolněn pro celé území; 2) je povolen pro všechny fondy. Některá ministerstva se budou učit jak na venkově z ESIF a evropského fondu regionálního rozvoje podporovat MAS. Šlo by to i ve městech (CLLD-Urban), pokud by to umožňovala Dohoda o partnerství, resp. pokud by pro to byl prostor v operačních programech. Možnost změny pro města a městské části vidí ve střednědobém vyhodnocení Dohody o partnerství (2017), kdy se bude vyhodnocovat efektivnost multi-fondové financování MAS. V tu chvíli bude prostor i pro vyjednání městských partnerství a jejich strategických plánů.

Tereza Kadlecová (Mze) poděkovala předřečníkům za představení CLLD a informovala o činnosti Mze ve vztahu k CLLD. V současné době probíhá vypořádávání připomínek k Programu rozvoje venkova s Evropskou komisí, chystají se pravidla pro nové programové období a probíhá již zmíněná standardizace MAS, která bude ukončena k 22. 5. 2015. V programovém období 2007-2013 Mze registrovalo 112 MAS, které byly zapojeny do Programu rozvoje venkova. Dosud procesem standardizace prošlo 45 MAS. Pokud MAS splní standardy, získají osvědčení o splnění standardizace, což je nutnou podmínkou k tomu, aby mohly předložit MMR své integrované strategie.

František Kubeš informoval o činnosti MMR, které je podle usnesení vlády č. 682 ze dne 27. 8. 2014 gestorem Metodického pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2004-2020 (viz Příloha č. 5). S ohledem na monitorovací systém a další věci je třeba některé věci v metodice schválené vládou v srpnu zpřesnit a doplnit.

Jiří Krist v diskusi doplnil, že pro tvorbu strategií MAS a stanovení strategických cílů byl v roce 2012 využit Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR, který byl ve shodě s evropskými dokumenty (Evropa 2020) a strategické cíle se tedy nemusely příliš měnit. Dokumenty tohoto typu mohou sloužit jako základ diskuse o místních i národních prioritách i partnerství z nich vyrůstajících. **David Koppitz** kvitoval existenci instituce partnerství, kterou nyní podporuje i nastavení čerpání evropských fondů (platforma regionálních stálých konferencí), dohoda mezi partnery je základem integrovaných nástrojů. Zároveň zdůraznil, že české municipality se příliš fixují na evropské dotace jakožto hlavní zdroj svého rozvoje.

Rada vlády pro udržitelný rozvoj

Výbor pro udržitelné municipality

Na místo toho by dotace ale měly sloužit jako doplňkový zdroj a impuls pro další investice, zapomíná se na potenciál spolupráce se soukromým kapitálem (multimodální dopravní uzly, podpora podnikání).

Petr Švec otevřel otázku, jaký je vztah CLLD k dalším nástrojům pro dosahování udržitelnosti na úrovni municipalit, tj. je-li možné s nimi CLLD kombinovat a systematicky provazovat. Podle **Jiřího Krista** některé MAS propojují CLLD s metodikou Národní sítě Zdravých měst, což vnímá jako vzájemné obohacení. Riziko vidí v nízkých ambicích starostů, kteří mají tendenci mnoho problémů přehazovat na stát. Je třeba se zaměřit na vzdělávání starostů.

Dan Jiránek reagoval s tím, že každá paušalizace je zavádějící již vzhledem k počtu obcí. Existují obce, které se výborně zacházejí se seniory či mají dobře komunitně vedený rozvoj sociální služeb. Všechny jsou ale zahlceny novou legislativou. Obce je třeba seznamovat s příklady dobré praxe, zejména pokud se jedná o vzájemnou domluvu mezi obcemi. Každá obec nemůže mít svoji školu či dům s pečovatelskou službou, nicméně je mohou sdílet. Velkou příležitost vidí také ve spolupráci vysokých škol s obcemi, zejména ve využívání diplomových prací a ovlivňování jejich témat. Velký potenciál pro rozvoj zaměstnanosti vidí rovněž v oblasti péče a učení se lidí postarat se o sebe.

K bodu programu č. 6: Návrh „Ceny RVUR pro udržitelné municipality“

Petr Švec seznámil členy výboru se záměrem vytvořit Cenu RVUR pro udržitelné municipality. V návaznosti na to otevřel otázku, jak se pozná nejlepší město? Jaká by měla být specifická kritéria, kterými by se měly vyznačovat nejlepší municipality? K jakým závazkům by se tyto obce měly hlásit?

Do diskuse jako první vstoupila **Pavλίna Kulháňková**, podle níž nedává smysl oceňovat pouze municipality, které dosáhly kategorie „A“ v MA 21. V ČR je aktuálně jedno takové město, a pokud cenu dostávalo každoročně, degradovalo by to její smysl a význam. Proto navrhl vybírat spíše „skokana roku“. **Petr Švec** ubezpečil členy výboru s tím, že zasláný návrh představuje pouze pracovní materiál a otázka ocenit municipalitu pouze jednorázově či opakovaně není v žádném případě ještě vyřešena.

Dan Jiránek navrhl inspirovat se již zavedenými soutěžemi, např. *Vesnicí roku*, která obsahuje více kategorií a jejíhož vítěze nikdo nepochybuje i díky komisím objíždějícím jednotlivé kandidáty. Komise mají šanci zachytit reálný stav věci, tedy co obec skutečně dělá, nikoliv jen to, k čemu se hlásí. Dále je možné zavést pravidlo, že vítěz nemůže kandidovat po dobu několika let, ale může zasedat v hodnotící komisi.

Marie Petrová zmínila příklad Green Capital Award. Vítězné město celý následující rok poskytuje příklady své dobré praxe, jedná se tedy o celoroční PR.

David Koppitz podotkl, že starosty může cena motivovat, ale navrhuje nejdříve vytvořit přehled existujících soutěží. Jen Odbor územní politiky (MMR) má na starosti Vesnici roku, Historické město a další ceny. Ve velkém množství soutěží nesmí zaniknout otázka, co

Rada vlády pro udržitelný rozvoj

Výbor pro udržitelné municipality

soutěž municipalitám nabídne. Vesnice roku disponuje i ekonomickým benefitem v podobě finančního ohodnocení, např. 0,5 mil. Kč na marketing města.

Petr Švec doplnil, že pro koncipování ceny je přínosné propojit zkušenosti MMR, MV a MZe, s cenou není ale třeba spěchat.

Podle **Petra Holého** stojí za úvahu rozdělit cenu podle různých typů municipalit a použít škálování MA 21. Podpořil také provazbu s existujícími cenami a nástroji, jako příklad uvedl Rakousko, kde se MA 21 stala základem pro udílení ceny Vesnice roku.

K bodu programu č. 7: Informace o projednání vztahu mezi programem Smart Cities, metodou MA21 a dalšími nástroji UR

František Kubeš jakožto člen řídicího výboru Smart Cities informoval o tom, že zpracovatel požádal TA ČR o odklad termínu certifikace, který mu byl povolen a certifikace musí být uzavřena do 30. 4. 2015. Dne 12. 2. proběhne setkání řídicího výboru, které bude posuzovat kvalitu dodaných podkladů. Oproti říjnové verzi došlo ke kvalitativnímu posunu. Metodika může být použita i na aglomerace a pracuje s různými velikostními kategoriemi, nebyla ale designována pro MAS či dobrovolné svazky obcí, neboť některá opatření pro naplňování konceptu *smart* nejsou realizovatelné v menších obcích. Pokud budou shledány jako dostatečné, budou předány MMR, které zahájí proces certifikace. Metodika nicméně zatím obsahuje některé části, které nejsou vhodně zpracované a svým charakterem náleží spíše do závěrečné zprávy.

Petr Švec upozornil, že v pojetí Evropské unie jsou Smart Cities programem pro velké aglomerace nad 100 tis. obyvatel a jejich základním znakem je zvýšené využívání IT technologií a jiných technologických inovací (např. v energetice, dopravě, stavebnictví). Vytváření případného jiného pojetí tohoto programu v Česku považuje za zavádějící a duplicitní k jiným zavedeným programům.

K bodu programu č. 8: Informace o projednání možnosti motivace municipalit k UR v rámci fondů EU a jiných zdrojů

Na minulém jednání výbor diskutoval a byl informován, jak postupovat v rámci zapojování se do procesu vypisování jednotlivých výzev. Podle Petra Švece je třeba se tématu věnovat kontinuálně a pokoušet se vyhlédnout za horizont nadcházejícího programového období. Na základě pověření RVUR pro výbory budou probíhat jednání o možnosti motivace pro udržitelné municipality v připravovaných výzvách, zejména v IROP.

K bodu programu č. 9: Různé

Martin Říha otevřel téma územních a ekologických limitů v Severočeské hnědouhelné pánvi. Připomněl celistvý nárok usnesení vlády č. 444/1991, které je dnes často redukováno na konflikt těžaře s obyvateli dotčených obcí. Dle zásad územního rozvoje ústeckého kraje mají být územní a ekologické limity zachovány. Pokud by byly prolomeny, musí být změněny i tyto zásady, což by mělo za následek nové vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj v území a dopadů vlivů na lidské zdraví. Na závěr svého vystoupení zdůraznil, že je třeba vedle

Rada vlády pro udržitelný rozvoj

Výbor pro udržitelné municipality

ekonomických a sociálních dopadů posuzovat i ekologické a zdravotní vlivy případného prolomení územních a ekologických limitů vlivy, které pouze prostorově nevymezují místa těžby, ale rovněž stanovuje mezní hodnoty znečišťování ovzduší.

Petr Švec upozornil, že prolomení územních a ekologických limitů ovlivňuje obce, ale jedná se zejména o národní problém, který zasahuje do pole působnosti dalších výborů RVUR, proto by se RVUR měla v této otázce angažovat. Proto navrhuje usnesení, které doporučuje RVUR, aby se tímto tématem zabývala.

V diskusi dále vystoupily **Yvonna Gailly** rekapitulující udržitelný přístup municipalit energetice, s nímž se neslučuje fakt, že ČR je druhou největší zemí v těžbě hnědého uhlí, **Alena Šteflová**, která podpořila zohlednění dopadů prolomení limitů na lidské zdraví, neboť podle ní zůstává v tří pilířové koncepci udržitelného rozvoje upozaděno, a **Jiří Krist**, podle něhož je téma prolomení limitů zlomovou chvílí, která ukáže, jestli má téma udržitelného rozvoje význam pro ČR.

Následně bylo přikročeno k hlasování o stanovisku k problematice územních a ekologických limitů těžby hnědého uhlí, které bylo schváleno v následujícím znění poměrem hlasů 13-0-1:

Výbor pro udržitelné municipality doporučuje, aby se RVUR zabývala problematikou územních ekologických limitů těžby hnědého uhlí ve všech souvislostech udržitelného rozvoje, včetně dopadu na zdraví.

Miroslav Kandrata v samém závěru informoval členy a členky výboru o evropské soutěži Strom roku, více informací viz na www.treeoftheyear.org.

ÚKOLY:

- 1) Zajistit členství zástupce Spolku pro obnovu venkova ve VpM
Zajistí: ÚV
- 2) Zveřejnit harmonogramy hlavních akcí členů Výboru v roce 2015, aby nedocházelo k souběhu akcí či duplicitám.
Zajistí: členové Výboru (zaslání termínů významných akcí na adresu ÚV)
- 3) Posílit sociální pilíř ve Výboru - požádat o nominaci zástupce MPSV.
Zajistí: ÚV
- 4) Zaslát podněty k ceně pro UR municipalit
Zajistí: členové Výboru (zaslání podnětů na adresu ÚV)

Počet stran zápisu: 7

Počet příloh: 5

Zápis zhotovil: Jan Mareš

Ověřil: Petr Švec